

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/972,Konferencja-naukowa-Stan-wojenny-w-Polsce-1981-1983-Wroclaw-12-13-grudnia-2006-r.html>
03.03.2026, 23:17

Konferencja naukowa „Stan wojenny w Polsce 1981–1983”. Wrocław, 12–13 grudnia 2006 r.

13.12.2006

W dniach 12 i 13 grudnia 2006 r. odbyła się we Wrocławiu konferencja naukowa „Stan wojenny w Polsce 1981–1983”, będąca elementem centralnych obchodów 25. rocznicy wprowadzenia stanu wojennego w Polsce. Dzięki współpracy z Wydziałem Kultury Urzędu Miejskiego miejscem obrad była Sala Wielka Ratusza. W pierwszym dniu odbyły się dwie sesje, pierwsza poświęcona zagadnieniom ogólnopolskim, druga – zagadnieniom Dolnego Śląska w okresie stanu wojennego.

W pierwszej części referaty wygłosiło sześciu prelegentów. Profesor Andrzej Friszke (ISP PAN) w referacie „Formowanie podziemia w 1982 r. Dylematy organizacyjne i programowe” mówił o początkach działalności podziemia solidarnościowego, powstaniu Ogólnopolskiego Komitetu Oporu – OKO oraz Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej NSZZ „Solidarność”. Dr hab. Jan Żaryn (BEP IPN) wystąpił z referatem „Kościół w stanie wojennym”, w którym poddał analizie wzajemne relacje pomiędzy hierarchią Kościoła katolickiego a władzami i „Solidarnością”. Wystąpienie prof. Ireneusza Krzemińskiego (Instytut Socjologii UW) „Mniejsze zło czy zamordowanie polskich nadziei? Społeczne skutki stanu wojennego” poświęcone było aspektom socjologicznym wpływu tych tragicznych wydarzeń na społeczeństwo. Grzegorz Majchrzak (BEP IPN) w referacie „Działania MSW w okresie stanu wojennego” nakreślił główne formy działania Służby Bezpieczeństwa wobec „Solidarności” przed i po wprowadzeniu stanu wojennego. Ostatni w tej części wystąpił Paweł Piotrowski (OBEP IPN Wrocław) z referatem „Stan wojenny – aspekty wojskowe”, w którym omówił złożone zagadnienie udziału wojska we wprowadzeniu i realizacji stanu wojennego. Z komunikatem dotyczącym „Solidarności Walczącej” wystąpił także dr Łukasz Kamiński (BEP IPN).

W części drugiej wysłuchano trzech prelegentów, którzy omawiali zagadnienia związane z różnymi aspektami stanu wojennego na Dolnym Śląsku. Pierwszy referat, dr. Sebastiana Ligarskiego (OBEP IPN we Wrocławiu), „Propaganda obozu władzy w okresie stanu wojennego na przykładzie Dolnego Śląska” dotyczył spraw związanych z różnymi formami oddziaływania propagandowego na społeczeństwo. W kolejnym wystąpieniu, dr. Grzegorza Waligóry (OBEP IPN we Wrocławiu), „PZPR na Dolnym Śląsku wobec stanu wojennego” omówiono zagadnienia funkcjonowania partii, kryzys i stopniową odbudowę oraz powolne odzyskiwanie decydującego wpływu na życie polityczne Dolnego Śląska. Ostatni referat, Katarzyny Stróżyny (OBUiAD IPN Wrocław), „Kościół dolnośląski wobec stanu wojennego” miał podkreślić duże zaangażowanie dolnośląskiego Kościoła w walce o przetrwanie „Solidarności” i nadzieje na zwycięstwo wolności. W drugim dniu konferencji podjęto temat stanu wojennego w poszczególnych dolnośląskich województwach. Pierwszy referat, dr. Jerzego Kordasa (Politechnika Wrocławska), „Wrocław w okresie stanu wojennego”, ukazał dużą różnorodność działań opozycji we Wrocławiu, który był obok Gdańska niekwestionowanym centrum oporu wobec władz stanu wojennego. Dr Jan Sielezin w wystąpieniu „Stan wojenny w województwie jeleniogórskim – geneza, przebieg, skutki” omówił przebieg stanu wojennego w województwie jeleniogórskim, jego uwarunkowania i odmienności w stosunku do innych województw Dolnego Śląska. Dr Robert Klementowski w referacie „Stan wojenny w województwie wałbrzyskim” przedstawił zagadnienia związane w formowaniem się podziemia solidarnościowego w tym regionie oraz działania Służby Bezpieczeństwa, zmierzające do jego likwidacji. Ostatnie wystąpienie, dr. Marka Zawadki (Uniwersytet Zielonogórski), „Stan

wojenny w województwie legnickim” dotyczyło zagadnień związanych ze specyfiką tego regionu, jego znacznym uprzemysłowieniem i, co za tym idzie, silną migracją ludzi z całego kraju. Pomimo to podziemie w Legnickiem należało do najsilniejszych w skali kraju. Omówiono także tragiczny przebieg demonstracji 31 sierpnia 1982 r., kiedy to w Lubinie od kul funkcjonariuszy ZOMO zginęło trzech demonstrantów.

Konferencja, pomimo jej rocznicowego charakteru, wniosła wiele nowych ustaleń do badań nad okresem stanu wojennego, nie tylko w aspekcie ogólnopolskim, lecz nade wszystko do analizy uwarunkowań dolnośląskich. W związku z tym planuje się wydanie w przyszłym roku tomu materiałów pokonferencyjnych, uzupełnionych wyborem dokumentów ilustrujących przebieg stanu wojennego na Dolnym Śląsku.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

